

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-892

1.11.2022

DNB Livsforsikring AS (Pensjon, Personal)

Ulykke

Fall - wakeboard - hjerneinfarkt - skader som skyldes sykdom eller sykelig tilstand/disposisjon-avvist.

Forsikrede stod på wakeboard og falt i vannet. Han ble innlagt på sykehus dagen etter hendelsen. CT viste disseksjon av høyre virvelarterie og av epikrisene fra sykehuset i utlandet fremgikk at sammenstøtet med vannet påførte forsikrede skadene. I senere medisinske dokumenter fra Norge, ble det blant annet beskrevet et "akutt hjerneslag" og at forsikrede "falt plutselig om" da han stod på wakeboard. Da forsikrede meldte skaden til selskapet, opplyste han blant annet at "Kort tape av bevissthet førte til slag mot vann med hode" og at "slag førte til disseksjon". Etter at tvist oppsto forklarte forsikrede at han falt i vannet fordi han måtte svinge brått unna flere hindringer. Spørsmål om det forelå en ulykkesskade og i så fall om vilkårenes unntak for skader som skyldes "sykdom eller sykelig tilstand/disposisjon" kom til anvendelse. Nemnda bemerket at saken måtte vurderes i lys av de tidsnære opplysningene og at det fremsto som uklart om forsikrede besvimte før eller etter sammenstøtet med vannet. Nemnda bemerket videre at saken reiste både medisinske og bevismessige spørsmål som ikke egnet seg for nemndas skriftlige saksbehandling. Saken ble avvist fra nemndsbehandling.

Saksfremstilling

Forsikrede falt i vannet da han stod på wakeboard på ferie 12.8.20. Da han oppsøkte sykehus etter hendelsen, ble det etter hvert konkludert med at han hadde fått et hjerneinfarkt. I tiden etter har han hatt betydelige helseplager.

Etter hendelsen dro forsikrede 13.8.20 til et akuttmottak i utlandet. I oversatt epikrise fra akuttmottaket, var diagnosen "Status etter hodeskade samt tap av bevissthet". Forsikrede var deretter innlagt på sykehuset i utlandet i litt over en uke. Under sykehusoppholdet var forsikrede på flere nevrologiske konsultasjoner. Fra de oversatte epikrisene etter de nevrologiske konsultasjonene 14.8.20 siteres:

Beskrivelse: 40-års gammel pasient, diagnostisert i går i det lokale akuttmottaket og kirurgisk klinikk på grunn av hodeskade og tap av bevissthet som skjedde to dager før ankomst mens pasienten utførte vannidrett. Han forteller at han falt i vann, sannsynligvis slo mot vannoverflaten. Han husker det klokkeslettet han var i luft, men neste sekunder kan han ikke huske. Han klarte å svømme tilbake til bredden da svimmelhet kom til samt sterk hodepine i oksipital området og følelsen av nummenhet på høyre siden av kroppen. Svimmelhet og nummenhet varte i 2-3 timer og etterpå avtok spontant. (...)

(...)

Beskrivelse: Den syke med disseksjon av høyre virvelarterien C1-2 som ble bekreftet i angio-CT undersøkelse. Fra anamnese: det ble påført skade mens pasienten utførte vannidrett for 3 dager siden, da startet det med periodiske balanse- og gangforstyrrelser. En liknende episode i dag ut fra 3:00 om morgenen.

(...)

Fra anamnese: Den 12.08.2020 da pasienten utførte wakeboarding påførte han seg hodeskade – slo med oksipital området mot vannoverflaten. Som følge av hendelsen tapte han bevissthet i en kort tid. I går ble han observert i det lokale akuttmottaket – uten nevrologiske mangler. (...)

Forsikrede ble deretter fløyet til Norge og innlagt på sykehus. I sykehusepikrise datert 23.8.20 var diagnosen "Hjerneinfarkt forårsaket av emboli i precerebrale arterier" og bidiagnosen var "Aneurisme og disseksjon i arteria vertebralis". Videre siteres fra epikrisen:

Årsak til innleggelse/aktuelt:

Falt om med wakeboard 16. august på ferie i (...), kom til seg selv i vannet og merket umiddelbart at noe var galt, kom seg så vidt i land. De på land observerte kun at han falt i vannet. Klarte ikke å gå, men etter hvert bedret seg symptomene. Det ble tatt CT i (...) uten at man påviste noe patologi, morgenen etter igjen symptomforverring og innlagt med ambulanse, ble tatt angioserie og påvist disseksjon, men utenfor trombolysevinduet. I forløpet skal det være tatt MR og påvist infarkt, og telemetri med normale funn i følge pasienten, (...)

MR caput demonstrasjon: Diffusjonssekvensen avdekker et sektorformet ferskt infarkt helt cranialt, til høyre i medulla oblongata. Det er også enkelte mindre ferskt infarkt medialt, nedad i høyre cerebellære hemisfære i forsyningsområdet til høyre PICA. (...)

Tilsvarende beskrivelse av hendelsen ble gitt både i epikrise fra sykehuset skrevet 2.9.20 og i innkomstnotat fra et rehabiliteringssenter datert 4.9.20.

I journalnotat datert 12.9.20 ble det vist til at forsikrede hadde hatt et "akutt hjerneslag i (...), sto på Wakeboard og falt plutselig om". I epikrise skrevet 14.9.20, ble det igjen notert at forsikrede stod på wakeboard og "falt plutselig om". Samme beskrivelse ble gitt i epikrise av 15.9.20.

Forsikrede meldte saken til selskapet i skademelding av 18.9.20. Fra beskrivelsen av hendelsesforløpet siteres:

Ulike oppstod på fritid på Kort tape av bevissthet førte til slag mot vann med hode (slag førte til disseksjon av halskar).

Ifølge journalnotat av 24.9.20, hadde forsikrede også den siste tiden opplevd flere anfall, hvor han mistet kontroll over kroppen og balanse. Det ble notert at "Anfallene er av samme karakter som det han opplevde under hjerneinfarkt".

I sykehusepikrise skrevet 24.9.20 ble det vist til at forsikrede hadde hatt et "Infarkt i høyre medulla oblongata og medialt i høyrecerebellum. Disseksjon i høyre vertebralis i samband med vannsport ulykke". Videre ble det blant annet også i epikrise fra rehabiliteringssenteret forsikrede var tilknyttet i perioden 29.9.20 til 4.11.20, vist til at han "Falt om med wakeboard".

Selskapet avslo forsikredes krav i brev av 19.1.21. Det viste da til at forsikrede ikke var utsatt for en ulykkesskade i forsikringsvilkårenes forstand.

I brev til selskapet 3.2.21 skrev forsikrede blant annet:

Jeg har falt på wakeboard og jeg husker ikke noen sekunder for og etter fallet (sikkert på grunn av sjokk som jeg skal beskrive videre).

Hastigheter på line wakeboarding (cable wakeboard park) er litt under 30km/h som beskrives som trygt, men kommer i tillegg bølgene som kan ta opp høyde og akselerasjon. Min kone som har sett fallet har beskrevet at jeg har falt ganske hardt.

(...)

Vanlig tomografi har ikke påvist noen skade (lege har forklart alt som skjedde som et sjokk etter fallet) og med ekstremt hodepine jeg var tilbake med familie på sent kveld.

(...)

Disseksjon på arterie som følge fallet førte til utvikle blodproppene på lillehjerne. Som starte allerede ved fallet i vann. (...)

Selskapet avsto forsikredes krav på nytt i brev av 18.2.21.

I poliklinisk notat datert 14.5.21, ble blant annet plagene forsikrede hadde opplevd i etterkant av hendelsen beskrevet:

Vurdering: Fortsatt mye fatigue og følgetilstand med endret temperatur og smertefølsomhet som kan forklares av gjennomgått hjernestammeinfarkt. Disseksjon i a.vertebralis på lokalisasjon som godt kan forklares av traume. Forløpet med akutte symptomer etter et fall, så initial bedring før ny forverring er ikke uvanlig ved vertebraldisseksjon, han hadde også tydelig tegn på lokalisert redusert perfusjon i starten av forløpet. Nå er flow bedre i høyre a.vertebralis, tyder på bedre forsyning til distale segment med PICA. (...) Anbefaler ham å kontakte forsikringsselskapet på nytt ved behov for dokumentasjon av forløpet, kan anmode om utskrift av journal.

Selskapet vurderte saken på nytt i brev av 9.7.21 og opprettholdt sine tidligere avslag. I den forbindelse viste selskapet til at det var uklart om forsikrede først fikk symptomer på hjerneinfarkt og så falt i vannet eller omvendt.

Forsikredes kone skrev følgende erklæring 3.11.21:

I hereby declare that on August 12, 2020 I was a witness of the accident that occurred at Wakepark (...) My husband was wakeboarding on a certified cable park operated by professional operators. While swimming, he tried to avoid the person who was swimming in front of him and fell between two obstacles. The husband tried to avoid the person so as not to hurt him. At this point, he lost his balance, most likely hit with wakeboard obstacle and very abruptly fell over on his back to the water. I would like to point out that the lift runs about 30 km/h. During the event, and when it happened I stood on the pier. The husband complained of pain in the neck area at the back of his head. He felt light-headed. The lift workers brought ice and water. Then we went to (...) and my husband went to the hospital.

Forsikrede var deretter i kontakt med advokat. Etter dette forklarte han blant annet at han falt som følge av hindringer i vannet og at kona hans hadde sett at han plutselig falt på ryggen etter en "ollie barrier". Forsikrede viste videre til at det var "helt klart" at han traff "hindring med brette". Dette hadde likevel ikke kommet tydelig fram tidligere, ettersom selskapet kun hadde fokusert på skadefølgen etter hendelsen og ikke årsaken til hendelsen.

Selskapet avsto kravet på nytt i e-post av 19.1.22.

Forsikrede har i det vesentlige anført at han var utsatt for en ulykkeshendelse 12.8.20. Han skadet seg da han stod på wakeboard og plutselig måtte svinge for å unngå å treffe ulike hindringer. Han traff imidlertid en hindring og falt i vannet. Fallet i vannet førte til en arteriedisseksjon, som igjen forårsaket hjerneslaget. Dette er bekreftet av lege og følger også av de sertifiserte oversettelsene fra sykehuset i utlandet. Videre er det ikke riktig at forsikrede har endret forklaring. Årsaken til at han opplyste om disse forholdene på et senere tidspunkt var at han etter ulykken hadde slitt med hukommelsen. Dessuten hadde selskapet tidligere kun fokusert på skadefølgene etter hendelsen. Dette medførte at forsikrede ikke hadde hatt fokus på årsaken til ulykken. Forsikrede viste til nemndas avgjørelse FSN-4559, LG-2015-78588 og til en masteroppgave om ulykkesbegrepet.

Selskapet har i det vesentlige anført at forsikrede ikke var utsatt for en ulykkeshendelse 12.8.20. Det å havne i vannet når man står på wakeboard, er ikke en plutselig og uventet ytre hendelse. Forsikredes nye forklaring av hendelsen, som han først viste til etter at saken hadde vært behandlet av selskapets klagenemnd og vurdert av advokat, kan ikke legges til grunn.

Subsidiært anføres at skadefølgene stammer fra annen sykdom eller sykelig tilstand/disposisjon som forsikringen ikke dekker.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om forsikrede ved hendelsen 12.8.20 var utsatt for en ulykkeshendelse i forsikringsvilkårenes forstand. I så tilfelle reiser saken også spørsmål om selskapets unntak for skader som skyldes "sykdom eller sykelig tilstand/disposisjon" kommer til anvendelse.

Forsikringsvilkårene fastsetter hvilke hendelser som gir rett til en utbetaling under forsikringen. Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden for at vilkårene for erstatning er oppfylt. Selskapet har imidlertid bevisbyrden for at en unntaksbestemmelse i forsikringsvilkårene får anvendelse.

Av forsikringsvilkårene i saken fremgår av pkt. "3 Hva forsikringen omfatter", at forsikringen dekker "ulykkesskade som inntreffer i forsikringstiden". Videre er begrepet ulykkesskade definert i pkt. 3.1:

Med ulykkesskade forstås skade på kroppen forårsaket av en plutselig ytre, fysisk begivenhet – ulykkestilfelle – som inntreffer i forsikringstiden.

Med fritidsskade forstås ulykkesskade som ikke blir godkjent som yrkesskade.

Formålet med definisjonen av ulykkesbegrepet i pkt. 3.1 er å markere at ikke alle skader fanges opp av forsikringsordningen. Det rettslige innholdet i ulykkesbegrepet er ikke helt i samsvar med den språklige forståelsen av begrepene ulykke og ulykkeshendelse. Nemnda legger i det videre til grunn at det skal stilles små krav til den ytre begivenheten, men understreker at det må være noe i den ytre situasjonen som har utviklet seg på en uventet måte, og at det er dette som førte til skaden. Ulykkesbegrepet må dessuten tilpasses den risiko som den forsikrede med viten og vilje utsatte seg for, noe som har betydning for tolkingen av "plutselig og uforutsett ytre begivenhet", jf. blant annet 2015-502.

Til tross for at ordlyden stiller krav til en "plutselig ytre, fysisk begivenhet", har nemnda i saker som gjelder fallhendelser, i utgangspunktet ansett skader forårsaket av et fall som ulykkesskader, selv om fallet ikke ble forårsaket av noen plutselig og uventet ytre hendelse, jf. blant andre 2021-1292.

Det følger videre av vilkårenes pkt. 7.1 bokstav b, at "Skade som anses å skrive seg fra annen sykdom eller sykelig tilstand/disposisjon" er unntatt fra forsikringsdekning. Dette innebærer at dersom en sykdomstilstand er årsaken til skaden/helseplagene forsikrede søker erstatning for, vil dette være unntatt fra dekning. I aktuelle sak har det derfor blant annet betydning om arteriedisseksjonen og hjerneinfarkt oppstod uavhengig av fallet i vannet.

Nemnda ser først på hvilket faktum som må legges til grunn i saken. Det er forsikrede som må sannsynliggjøre at et gitt faktum fremstår som mest sannsynlig.

I bevisvurderingen tillegger nemnda tidsnære bevis større vekt enn bevis som har tilkommet senere, spesielt nye opplysninger som først fremmes etter at det har oppstått tvist med selskapet. Dette er i tråd med Høyesteretts retningslinjer, jf. HR-2019-2336-A avsnitt 35, HR-2018-2344-A og Rt-1998-1565, og er dessuten et utslag av nemndas helt skriftlige saksbehandling. Generelt vil tvilen normalt gå utover den som skulle eller burde ha sikret bevis i saken. For å sannsynliggjøre et faktum som ikke har støtte i den tidsnære dokumentasjonen, kreves som et utgangspunkt muntlige forhandlinger for de ordinære domstolene.

I aktuelle sak er hendelsen 12.8.20 først beskrevet i de oversatte epikrisene fra sykehuset i utlandet. I epikrisene fra de nevrologiske konsultasjonene 14.8.20, er det beskrevet at forsikrede ble påført en hodeskade og "tap av bevissthet som skjedde to dager før ankomst mens pasienten utførte vannidrett". Videre fremgikk at forsikrede slo hodet mot vannoverflaten og som "følge av hendelsen tapte han bevissthet i en kort tid". Opplysningene tilsier etter nemndas syn at

forsikrede falt i vannet uten noen ytre årsak, og at sammenstøtet med vannet førte til at han mistet bevisstheten. Videre viste angio-CT "disseksjon av høyre virvelarterien". I lys av opplysningene i epikrisen, kan dette tilsi at disseksjonen ble forårsaket av sammenstøtet.

De senere medisinske dokumentene fra Norge, beskrev derimot konsekvent at forsikrede hadde hatt et "akutt hjerneslag i (utlandet)" og at han "Falt om med wakeboard" eller at du "sto på Wakeboard og falt plutselig om", jf. blant annet epikrise av 2.9.20 og journalnotat datert 12.9.20. Disse beskrivelsene av hendelsen tyder på at forsikrede mistet bevisstheten da han stod på wakeboard og som følge av dette slo hodet i vannet. Slik nemnda ser det, tilsier denne informasjonen også at besvimelsen var et symptom på forsikredes hjerneinfarkt, slik at infarktett oppstod uavhengig av sammenstøtet med vannet.

I skademelding av 18.9.20 opplyste forsikrede at "Kort tape av bevissthet førte til slag mot vann med hode". Videre heter det at "slag førte til disseksjon av halskar". Nemnda forstår dette slik at forsikrede falt i vannet grunnet et bevissthetstap, men at det etter forsikredes syn var sammenstøtet mot vannet som påførte han arteriedisseksjonen. Overlege S. har deretter, i poliklinisk notat av 14.5.21, skrevet at arteriedisseksjonen forsikrede fikk påvist "godt kan forklares av traume". Dette ble underbygget med at "Forløpet med akutte symptomer etter et fall, så initial bedring før ny forverring" ikke var uvanlig ved en slik disseksjon. Nemnda forstår legenotatet slik at sammenstøtet med vannet "kan" ha påført forsikrede arteriedisseksjonen og dermed hjerneinfarktett. Dette innebærer ikke at det er den mest sannsynlige årsaken.

Opplysningene fra forsikrede og hans kone om at han falt i vannet fordi han prøvde å unngå å kjøre på en person og derfor måtte svinge brått unna andre hindringer i vannet, ble først gitt etter det var oppstått tvist med selskapet. Opplysningene endrer etter nemndas syn det bildet som mer begivenhetsnære opplysninger gir. Av disse grunner finner nemnda at opplysningene ikke kan legges til grunn.

Oppsummeringsvis trekker den medisinske dokumentasjonen fra utlandet i retning av at sammenstøtet med vannet var årsaken til hjerneinfarktett, mens den medisinske dokumentasjonen fra Norge trekker i retning av at hjerneinfarktett/symptomene på infarktett inntraff før og uavhengig av sammenstøtet med vannet.

Ut ifra den medisinske dokumentasjonen i saken fremstår det da som uklart om hjerneinfarktett skyldtes slaget mot vannoverflaten, eller om infarktett/symptomene på infarktett oppstod før og uavhengig av fallet mot vannet. I sistnevnte tilfelle, vil skaden/helseplagene forsikrede nå søker erstatning for, ikke være forårsaket av fallet. Dessuten vil også unntaket i vilkårene for skader som skyldes sykdom eller sykelig tilstand komme til anvendelse.

Etter nemndas syn vil en nærmere avklaring av årsaken til hjerneinfarktett og symptomene kreve særskilt medisinsk kompetanse.

Nemndas manglende medisinske kompetanse og skriftlige saksbehandling resulterer i at saker som krever medisinsk sakkyndighet og /eller muntlig bevisføring (domstolsbehandling) avvises fra behandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN-2017-408, FinKN-2018-077, FinKN-2019-519.

Nemnda bemerker at det også, slik saken er opplyst, fremstår uklart om forsikrede besvimte før eller etter sammenstøtet med vannet.

Oppsummert er vi av den oppfatning at saken reiser både medisinske og bevismessige spørsmål som ikke egner seg for Finansklagenemndas skriftlige saksbehandling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant) og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).